

Alkotmánybíróság

Budapest,
Donáti u. 35-45.
1015

Ügyszám: IV/1411-1/2020

Tárgy: kiegészített alkotmányjogi panasz

Tisztelt Alkotmánybíróság!

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: <i>IV/1411-2/2020</i>	
Érkezett: 2020 OKT 21.	
Példány:	Kezelőiroda:
Melléklet:	dt:

[redacted] valamint

[redacted] csatolt meghatalmazással igazolt közös jogi képviselőnk (Endrédi Ügyvédi Iroda, [redacted] dr. Endrédi Attila ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 26. és 27. § alapján az alábbi, a tisztelt Alkotmánybíróság 2020. szeptember 08. napján kelt tájékoztatása szerint kiegészített

alkotmányjogi panaszt

terjesztjük elő.

Elsődlegesen kérjük a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 27. § (1) bekezdése alapján állapítsa meg a Kúria Gfv.VII.30.107/2019/5. számú végzésének alaptörvény-ellenességét, és az Abtv. 43. §-ának megfelelően azt semmisítse meg.

Másodlagosan kérjük a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 26. § (1) bekezdése alapján állapítsa meg a közraktározásról szóló 1996. évi XLVIII. törvény 39. § (3) bekezdésének alaptörvény-ellenességét, és azt az Abtv. 41. § (1) bekezdése alapján semmisítse meg.

I.

Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontjára és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 27. §-ra alapított indítványunk indokolása körében az alábbiakat adjuk elő:

I/1. Az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményei

a) A pertörténet és a tényállás rövid ismertetése, a jogorvoslati lehetőségek kimerítése

A [REDACTED] adós felszámolását a 2012. január 27-én benyújtott kérelem alapján 2013. június 10-én indította meg a bíróság, felszámolóként a [REDACTED] került kirendelésre. Az adós a felszámolását megelőzően közraktárként működött.

Az adós felszámolási eljárása során fenti szám alatt indult kifogásolási eljárásban a I. rendű hitelező rülirozó hitelkeretet tartott a [REDACTED] rendelkezésére, melynek biztosítékeként a Kft. 55 db üres forgatmánnyal ellátott; az adós által kiállított közraktári jegyet adott át az I. rendű hitelező részére. A beváltás céljából bemutatott közraktárjegyekre az árut az adós kiadni nem tudta, a Fővárosi Bíróság 8.G.40.579/2010/80 számú ítéletében kötelezte az adóst [REDACTED] Ft-nak és [REDACTED] EUR-nak az I. rendű hitelező részére történő megfizetésére. Az I. rendű hitelező a hitelezői igényét a felszámolóknak határidőben bejelentette, amely azt a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 57. § (1) bekezdés b) pontjába sorolta.

A [REDACTED] III. rendű hitelező a [REDACTED] részére nyújtott kölcsönt, melynek egyik biztosítéka [REDACTED] keretbiztosítéki jelzálogjog erejéig az adós tulajdonában állt Kál külterület [REDACTED] hrsz. alatti ingatlan volt. A felszámolás megindulása előtt az adós több ingatlanát, egyebek mellett ezt a káli ingatlant is elidegenítette. Az I. rendű hitelező keresete alapján az adós tulajdonjogát és a III. rendű hitelező zálogjogát is visszajegyezték az ingatlanra. Az ingatlan-nyilvántartási határozatot a III. rendű hitelező 2015. március 20-án vette át, s 2015. április 8-án kelt, a felszámoló által április 13-án kézhez vett bejelentésében kérte hitelezői igényének nyilvántartásba vételét a dologi kötelezett adós felszámolási eljárásában. A felszámoló a hitelezői igényt határidőben bejelentett követelésként a tőke és ügyleti kamat vonatkozásában a Cstv. 49/D. § (1) bekezdése szerint, a késedelmi kamat tekintetében az 57. § (1) bekezdés g) pontjába sorolta be.

Az I. rendű hitelező kifogásában – egyebek mellett - kérte, a bíróság kötelezze a felszámolót, hogy a közraktári ügyletből eredő kártérítési igényét minden más hitelező követelését megelőzően sorolja be és elégítse ki. Hivatkozott a közraktározásról szóló 1996. évi XLVIII. törvény (Krt.) 39. § (1) és (3) bekezdésére, mely szerint kielégítési elsőbbség illeti meg minden más hitelező vonatkozásában. Álláspontja szerint a Cstv. 57. §-a és 49/D. §-a szerinti általános kielégítési sorrendet a Krt. 39. § (3) bekezdése – mint külön jogszabály (lex specialis derogat legi generali) – felülírja és elsőbbségi kielégítést ad a közraktári szerződésből eredő, a közraktár elleni kártérítési igényen nyugvó követeléseknek.

A felszámoló a kifogás elutasítását kérte. Vitatta a közraktárral szembeni kártérítési igény zálogjoggal szembeni elsőbbségét arra hivatkozva, hogy a jogalkotó nem módosította a Krt. 39. §-át a Cstv. 49/D. §-ának beiktatásakor, illetve azt követően.

Az elsőfokú bíróság a kifogást előterjesztő I. rendű hitelező kifogását a közraktározásból eredő kártérítési igénynek a zálogjogosulttal szembeni kielégítési előnyre vonatkozó részében megalapozottnak találta, egyebekben elutasította. A II. rendű hitelezővel szembeni eljárást megszüntette.

Az elsőfokú végzés indokolásának lényege szerint a Krt. 39. § (1) bekezdésére figyelemmel a Krt. minősül „lex specialis”-nak a Cstv.-hez képest. A bíróság megítélése szerint a Krt. 39. § (3) bekezdésben foglalt rendelkezés célja éppen az, hogy a közraktári ügylet alapján letett áru hiánya esetén a hitelező azonos kielégítésben részesüljön, mintha az áru ténylegesen fellelhető lenne. A

közraktárban letett áru ugyanis nem tartozik az adós vagyónába a felszámolási eljárás megindításakor.

A felszámoló, a kifogást előterjesztő I. rendű hitelező és a II. rendű hitelező fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú végzésnek a III. rendű hitelező besorolásával kapcsolatos rendelkezést részben megváltoztatta és az I. rendű hitelező kifogását elutasította.

Abban a jogkérdésben, hogy a közraktári szerződésből eredő kártérítésre alapított hitelezői igény megelőzi-e a III. rendű hitelező zálogjogra alapított Cstv. 49/D. §-a szerint besorolt hitelezői igényét, arra a következtetésre jutott, hogy a közraktárba letett áruval kapcsolatos kártérítési igény nem idegen vagyon kiadására irányuló igény, hanem az adós korábbi károkozó magatartása miatt az adós vagyonával, a felszámolási vagyonnal szembeni követelés, a kártérítési követelés pedig nem privilegizált követelés. E körben hivatkozott arra, hogy a Krt. hatályba lépésekor (1996. augusztus 10.) a Cstv. 57. § (1) bekezdés b) pontja tartalmazta az adóssal szembeni zálogjoggal, óvadékkal biztosított követeléseket. 2007. január 1-jén lépett hatályba a Cstv. azon módosítása, amely a Cstv. 49/D. §-át a törvénybe iktatta. Mind a Krt.-t, mind a Cstv.-t számtalan alkalommal módosították, azonban a Krt. 39. § (3) bekezdése nem került módosításra. A jogirodalom, a bírói gyakorlat a Cstv. 49/D. §-ába tartozó követelést „mindenki mást megelőző kielégítésre jogosító” privilegizált követelésnek tekinti. Az ítéletábra álláspontja szerint a felszámolási vagyonnal szembeni kártérítési igényt a felszámoló helyesen sorolta be a Cstv. 57. § (1) bekezdés b) pontjába.

A kifogást előterjesztő I. rendű hitelező felülvizsgálati kérelmében a jogerős végzés hatályon kívül helyezését és az kérte, hogy a Kúria kötelezze a felszámolót arra, hogy a közraktári szerződésből eredő kártérítés iránti követelését minden, a közraktár elleni zálogjogból és óvadékból eredő követelést megelőzően elégítse ki, ideértve különösen a határidőn belül beérkezett, a Cstv. 49/D. §-a szerint besorolt követeléseket, a Krt. 39. § (1) és (3) bekezdéseinek rendelkezéseire tekintettel.

A felszámoló felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős végzés hatályában való fenntartását kérte. Álláspontja szerint a Krt. 39. § (3) bekezdése speciális rendelkezés, de kizárólag a Cstv. 57. § (1) bekezdés b) pontja vonatkozásában, a Cstv. 49/D. § tekintetében nem. A kifogást előterjesztő hitelező álláspontjának helyessége esetén a Cstv. 49/D. §-a szerint levonható költségek és a felszámolói díj kérdése is rendezetlen lenne.

Kúria álláspontja szerint a kifogást előterjesztő I. r. hitelező felülvizsgálati kérelme megalapozott. A Kúria a felülvizsgálati végzés indoklásában kifejtette, hogy az adós elleni felszámolási eljárás iránti kérelem benyújtásának időpontjában a zálogjoggal biztosított követelések a Cstv. 49/D. §-a szerint kerültek kielégítésre, az (1) bekezdés alapján kellett – a vagyont terhelő zálogjog kivételével – valamennyi zálogjogosult igényét kielégíteni, míg a (2) bekezdés foglalkozott a vagyont terhelő zálogjogosult követelésének kezelésével. A Krt.-ben előírt elsőbbségből következően először az (1) bekezdés szerinti zálogjogosultak veendőik figyelembe. E vonatkozásban nyilvánvaló, hogy csak a zálogjogosultakhoz képest biztosított a kártérítési jogosultak részére előnyt a Krt., azaz a Cstv. 49/D. § (1) bekezdése szerinti költségek és felszámolói díj levonása után a zálogjogosultak részére kifizethető összeg vonatkozásában kell elsőként a közraktári szerződésből eredő kártérítési igényt kielégíteni. (Természetesen, amennyiben kizárólag vagyont terhelő zálogjoggal terhelt vagyonnal rendelkezik az adós, úgy a (2) bekezdés szerint a befolyt vételár 50%-ának erejéig kaphatna kielégítést a zálogjogosultat megelőzően a közraktári szerződésből eredő kártérítési igény jogosultja.) Ha az adósnak több zálogtárgya van, illetve az óvadék jogosultja – a Cstv. 38. § (5) bekezdés szerinti kielégítési jogának gyakorlása után – a fennmaradt óvadékot a felszámoló részére átadja, a

zálogtárgyakból befolyt – költségekkel csökkentett – vételárak és a rendelkezésre álló óvadék arányosan viseli a közraktári szerződésből eredő kártérítési igényt.

b) A jogorvoslati lehetőségek kimerítése

Indítványozók nyilatkoznak, hogy jogorvoslati lehetőségeiket az alábbiak szerint kimerítették:

Az I. r. hitelező kifogása alapján indult kifogásolási eljárásban az elsőfokú bíróság a jelen panasz tárgyát képező jogkérdésben a kifogásnak helyt adott. Az adós, illetve a képviselőjében eljáró felszámoló a végzéssel szemben fellebbezéssel élt.

A másodfokú bíróság a fellebbezés alapján az elsőfokú végzést megváltoztatta, így a jogerős végzés alapján az adós, illetve a felszámoló pernyertes lett.

A felülvizsgálati kérelmet – amely kérelem benyújtása az alkotmányjogi panaszhoz nem feltétele – I. r. hitelező terjesztette elő. A felülvizsgálati eljárásban adós, illetve a képviselőjében is eljáró felszámoló érdemi nyilatkozatot tett, felülvizsgálati ellenkérelmet terjesztett elő.

A Kúria felülvizsgálati végzésével szemben sem fellebbezésnek, sem további felülvizsgálatnak helye nincs, amely alapján megállapítható, hogy indítványozók a jogorvoslati lehetőségeiket kimerítették.

Fentiek alapján indítványozók nyilatkoznak, hogy az ügyben felülvizsgálati eljárás nincs folyamatban.

Indítványozók szintén nyilatkoznak, hogy az ügyben perújítás nincs folyamatban.

c) Az alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje

Indítványozók előadják, hogy a Kúria Gfv.VII.30.107/2019/5. számú végzése 2020. június 11. napján, elektronikus úton került kézbesítésre jogi képviselőjük részére. Fentiek alapján az alkotmányjogi panasz előterjesztésére nyitva álló határidő 2020. augusztus 10. napján jár le, amelyre tekintettel a határidő megtartott.

d) Az indítványozó érintettségének bemutatása

A jelen alkotmányjogi panasz előzményét képező kifogásolási eljárásra az adós felszámolási eljárása során került sor, adós, illetve indítványozók az eljárásban félként részt vettek, így az Abtv. 27. § (2) bekezdésére figyelemmel érintettségük fennáll.

e) Annak bemutatása, hogy az állított alapjogsérelem a bírói döntést érdemben befolyásolta vagy a felmerült kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés

A jelen alkotmányjogi panasz előzményét képező kifogásolási eljárásban az eldöntendő jogkérdés egyes - különböző jogcímenek fennálló – hitelezői igények kielégítési sorrendje volt. Ennek során a Cstv. 49/D §-ának, 57. § (1) bekezdésének, valamint a közraktári törvény 39. § (1) és (3) bekezdéseinek rendelkezéseit kellett együttesen alkalmazni, és az eljáró bíróságoknak a két azonos szintű jogszabály (látszólagos) kollízióját kellett feloldaniuk.

Az indítványozók álláspontja szerint a hitelezők kielégítési sorrendjére vonatkozó csődtörvényi és közraktári törvényi rendelkezéseknek létezik az Alaptörvénynek megfelelő értelmezési és alkalmazási

módja, amely szerint a közraktári törvény 39. § (1) és (3) bekezdése alapján a közraktárral szembeni kártérítési igények csak a Cst. 57. § (1) bek b) pontjába sorolt zálogjogos követeléseket előzik meg a kielégítési sorrendben, azonban nem ékelődhetnek be a Cstv. 49/D §-a szerinti privilegizált hitelezői igények közé, és nem előzhetik meg az ide sorolt jelzálogos követeléseket.

Fentiekkel szemben, az érintett jogszabályi rendelkezéseknek a Kúria végzése szerinti alkalmazása az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerinti jogállamisági követelménybe ütközik, ezen belül pedig a normavilágosság követelményét és a jogszabályok kollíziójának feloldására vonatkozó, általánosan alkalmazott alapelveket sérti.

Tekintettel arra, hogy amennyiben a Kúria a felülvizsgálati eljárásban a hivatkozott jogszabályi rendelkezéseket az Alaptörvénnyel összhangban, a fent hivatkozott alapjogsérelem nélkül alkalmazta volna, úgy nem kerülhetett volna sor a jogerős döntés megváltoztatására és a hitelezői igények besorolásának módosítására. Az indítványozók álláspontja szerint a fentiekből kétséget kizáróan megállapítható, hogy az állított alapjogsérelem a bírói döntést érdemben befolyásolta.

Fentiek mellett, az indítványozók álláspontja szerint a csődtörvény és a közraktári törvény hitelezői igények kielégítésére vonatkozó szabályainak ütközése, ezen kollízió feloldása alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés, mivel az közvetlenül érinti az érdekelt hitelezőknek az Alaptörvény XIII. cikke szerinti tulajdonhoz való jogát, továbbá az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti független, pártatlan és tisztességes eljáráshoz való jogát is.

I/2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása

a) Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése

B) cikk (1) (1) Magyarország független, demokratikus jogállam.

XIII. cikk (1) Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.

XXVIII. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

b) A megsemmisíteni kért bírói döntés alaptörvény-ellenességének indokolása

Az indítványozók álláspontja szerint a Kúria megsemmisíteni kért végzése alaptörvény-ellenes, mert a csődtörvény és a közraktári törvény hitelezők kielégítésére vonatkozó szabályainak Kúria által követett együttes alkalmazása a Cstv. 49/D. § vonatkozásában olyan további értelmezési és alkalmazási kérdéseket vet fel, amelyek további jogértelmezéssel sem oldhatók fel, ezáltal a normavilágosság – és ezen keresztül a jogbiztonság – súlyos sérelmét jelentik.

A Cstv. adós felszámolása megindulásának időpontjában irányadó rendelkezései:

A Cstv. 49/D. § (1) Amennyiben a zálogjogosult a 46. § (7) bekezdésben meghatározott befizetési kötelezettségét teljesítette - és követelése nem a 3. § (1) bekezdés g) pontja szerinti függő követelés -, a felszámoló a következőképpen jár el: Ha a zálogjog a felszámolás kezdő időpontja előtt keletkezett, a felszámoló a zálogtárgy értékesítése során befolyt vételárból

kizárólag a zálogtárgy megőrzésének, állagmegóvásának, értékesítésének költségeit (követelésen alapuló zálogjog esetén a követelés behajtásából származó bevételből a behajtás költségeit), valamint a nettó vételár (a követelés behajtásából származó bevétel) 5%-ának megfelelő mértékű felszámolói díjat vonhatja le, a fennmaradó összeget pedig haladéktalanul az értékesített zálogtárgyat terhelő, zálogjoggal biztosított követelés (tőke, szerződéses kamat, költségek) kielégítésére köteles fordítani, több jogosult esetén a Ptk. 256. § (1) bekezdésében meghatározott kielégítési sorrend figyelembevételével. A felszámolót az említett felszámolói díjból 3% illeti meg (magnövelve az általános forgalmi adó összegével), a fennmaradó összeget a Fővárosi Törvényszék Gazdasági Hivatala részére juttatja el, amely azt elkülönítetten kezeli, és az 59. § (5) bekezdése szerinti kifizetésekre használja fel.

(2) Vagyont terhelő zálogjog (Ptk. 266. §) esetében - az (1) bekezdéstől eltérően - a felszámoló a zálogtárgy értékesítése során befolyt és az értékesítés költségeivel csökkentett vételár 50%-át kizárólag az értékesített zálogtárgyat terhelő zálogjoggal biztosított követelések (tőke, szerződéses kamat, költségek) kielégítésére fordíthatja a biztosított követelés erejéig - több jogosult esetén a Ptk. 256. § (1) bekezdésében meghatározott kielégítési sorrend figyelembevételével -, ha a zálogjog a felszámolás kezdő időpontja előtt keletkezett.

(3) A zálogjoggal biztosított követelésekkel azonos elbírálás alá esik az a követelés, amely kizárólag a zálogtárgyból történő kielégítés tülésére irányul (dologi kötelezettség, önálló zálogjog), valamint az a követelés is, amelynek végrehajtására az ingóságot lefoglalták, illetve a végrehajtási jogot a felszámolás kezdő időpontjáig [28. § (2) bekezdés e) pont] bejegyezték. Ez utóbbi követeléseknek a kielégítési sorrendben elfoglalt helyét az ingóság lefoglalásának időpontja, illetőleg a végrehajtási jog bejegyzésének időpontja szerint kell megállapítani.

57. § (1) A gazdálkodó szervezetnek a felszámolás körébe tartozó vagyonából a tartozásokat a következő sorrend figyelembevételével kell kielégíteni:

a) a felszámolás (2) bekezdés szerinti költségei,

b) a felszámolás kezdő időpontja előtt vagyont terhelő zálogjoggal biztosított követelések a zálogtárgy értékének erejéig, figyelembe véve a 49/D. § (2) bekezdése alapján már kifizetett összeget is; ha a vagyont több zálogjog terheli, akkor a kielégítés sorrendjére a Ptk. 256. §-ának (1) bekezdése az irányadó,

A Közraktári törvény irányadó rendelkezései:

39. § (1) A közraktár ellen indított csődeljárásra és felszámolási eljárásra a Cstv. rendelkezéseit az e törvényben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) *

(3) Közraktár felszámolása esetén az ellene a közraktári szerződésből eredő kártérítés iránti követeléseket a Cstv. 57. §-a (1) bekezdésének b) pontja szerint kell besorolni és kielégíteni, a közraktár elleni zálogjogból és óvadékból eredő követeléseket megelőzően.

Az adós felszámolás során indult kifogásolási eljárásban az I. r. Hitelező közraktári szerződésből eredő kártérítési igénye, és a III. r. hitelező jelzálogjoggal biztosított követelése kielégítési sorrendjét kellett eldönteni a fenti jogszabályi rendelkezések alapján.

A Kúria végzése értelmében a Cstv. és a közraktári törvény nem csak a Cstv. 57. § (1) bek b) pontjába sorolt jelzálogjogos követeléseket előzi meg, de a privilegizált hitelezői igényként nyilvántartott, 49/D § alapján nyilvántartásba vett hitelezői igényeket is.

Az indítványozók álláspontja szerint a Közraktári törvény 39. § (3) bekezdése egyértelműen fogalmaz, amikor rögzíti, hogy „a közraktári szerződésből eredő kártérítés iránti követeléseket a Cstv. 57. §-a (1) bekezdésének b) pontja szerint kell besorolni és kielégíteni”. Az alkotmányjogi panasszal támadott Kúriai végzés súlyosan és kirívóan contra legem jogértelmezést és jogalkalmazást jelent azzal, hogy közraktári szerződésből eredő kártérítési igényeket nem a törvény által hivatkozott 57. § (1) bekezdése szerint rendelte besorolni, hanem a Cstv. 49/D §-a szerinti nyilvántartásba vételét rendelte el. Az indítványozók álláspontja szerint a fenti, súlyosan kirívóan contra legem jogértelmezéssel a Kúria megsértette az indítványozók tisztességes eljáráshoz való jogát, tulajdonhoz való jogát, valamint az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerinti jogállamisági követelményből eredő normavilágosság követelményét is.

Az indítványozók hivatkoznak továbbá arra, hogy a felülvizsgálati végzés önkényesen, bármiféle jogszabályi, törvényi alap nélkül hozott létre új hitelezői igény kategóriát a Cstv. 49/D §-án belül és önkényesen határozott meg kielégítési sorrendet a 49/D § alapján besorolt és kielégítendő hitelezői igények és költségek között.

A Cstv. 49/D-a alapján nyilvántartásba vett, biztosított hitelezői igényekkel kapcsolatban indítványozók az alábbiakra hívják fel a figyelmet:

A Cstv. 49/D. § alapján nyilvántartásba vett biztosított hitelezői igények kielégítésére a hivatkozott jogszabályi rendelkezés saját maga határoz meg a Cstv. 57. § (1) bekezdésétől alapjaiban, logikájában eltérő szabályokat, azzal összefüggésben, hogy a biztosított követelések fedezetét képező adósi vagyonelemek az adós társaság vagyonán belül elkülönült vagyontömeget képeznek. Ezt a sajátos alvagyoni jelleget a Kúria az 1/2015. számú jogegységi határozatban úgy határozta meg, hogy „a jogegységi tanács álláspontja szerint, a törvény a zálogjogosult hitelezők igényének a felszámolási költségeket megelőző kielégítése biztosításával nemcsak a kielégítési sorrendet módosította oly módon, hogy a zálogtárgy értékesítése során befolyt vételárból elsőként - a Cstv. 57. § (1) bekezdésben foglaltakat megelőzően - a Cstv. 49/D. §-a alapján besorolt követeléseket rendelte kielégíteni, hanem egyúttal a felszámolás kezdő időpontjától lényegében elkülönített két vagyontömeget egymástól és a zálogtárgyak értékesítéséből befolyó vételárra, illetve a zálogjoggal nem terhelt vagyontömegekből befolyó összegre külön elszámolási és kielégítési szabályokat írt elő.”

Fentiek mellett, a hivatkozott jogegységi döntés rögzíti azt is, hogy „a Cstv. 49/D. § szabályozási logikája az, hogy a speciális felszámolási vagyonnak minősített zálogjoggal terhelt vagyon esetében, a zálogjogosult kielégítését csupán azok a (egyébként is felszámolási költségnek minősülő) költségek előzhetik meg, amelyek szorosan a zálogjoggal terhelt vagyontárgyhoz, illetve annak értékesítéséhez tartoznak.”

Fentiek mellett egyértelműen és súlyosan contra legem jogértelmezés és jogalkalmazás az, hogy a Kúria a zálogtárggyal kapcsolatban levonható költségeket követően – a Cstv. 49/D §-ban meghatározott egyértelmű kielégítési szabályoktól eltérően – nem a zálogjogosult nyilvántartásba vételét és kielégítését rendelte el, hanem egy olyan követelést helyezett elé, amelyről a Cstv. 49. § említést sem tesz.

Az indítványozók ki kívánják emelni azt is, hogy a közraktári szerződésből eredő kártérítési igények Cstv. 49/D §-ba történő önkényes elhelyezése további jogértelmezési és jogalkalmazási problémákat vet fel, amelyre a Kúria felülvizsgálati végzése nem ad választ. Ezzel kapcsolatban az indítványozók utalnak arra, hogy a felszámoló a 49/D § alapján nem csak zálogjoggal biztosított követeléseket, hanem egyéb, a Cstv. 49/D § (3) bekezdése szerinti olyan követeléseket is ide sorol be, *amely kizárólag a zálogtárgyból történő kielégítés tūrésére irányul (dologi kötelezettség, önálló zálogjog), valamint az a követelés is, amelynek végrehajtására az ingóságot lefoglalták, illetve a végrehajtási jogot a felszámolás kezdő időpontjáig [28. § (2) bekezdés e) pont] bejegyezték. Ez utóbbi követeléseknek a kielégítési sorrendben elfoglalt helyét az ingóság lefoglalásának időpontja, illetőleg a végrehajtási jog bejegyzésének időpontja szerint kell megállapítani.*

A Kúria jelen alkotmányjogi panasszal támadott felülvizsgálati végzése a közraktári szerződésből eredő kártérítési igények, valamint a Cstv. 49/D. § alapján nyilvántartásba vett egyéb, nem zálogjoggal biztosított követelések viszonyát nem rendezi, arról említést sem tesz. Így nem oldja fel azt az ellentmondást sem, amely a felülvizsgálati végzés szerinti jogértelmezés és jogalkalmazás esetén kétséget kizáróan kialakulna, abban az esetben, ha a Cstv. 49/D §-a alapján jelzálogjoggal és végrehajtási joggal biztosított követelést is nyilvántartásba vesz a felszámoló, és a jogok keletkezésének, illetve bejegyzésének időpontja miatt a jelzálogjog kielégítése megelőzi a végrehajtási jog kielégítését. A felülvizsgálati végzésben megjelenő jogértelmezés és jogalkalmazás szerint a közraktári szerződésből eredő kártérítési igény csak a jelzálogjoggal biztosított hitelezői igényt előzné meg (hiszen a közraktári törvény rendelkezései csak a - Cstv. 57. § (1) bek b) pontjába sorolt - jelzálogjog vonatkozásában mondják ki az ilyen követelés elsőbbségét) a végrehajtási joggal biztosított követeléseket azonban nem. Ugyanakkor a jelzálogjogot követően keletkezett (bejegyzett) végrehajtási jog a korábban bejegyzett jelzálogjogot nem előzheti meg.

Az Alkotmánybíróság már a 9/1992. (I. 30.) AB határozatában kimondta, hogy a jogállam nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság. A jogbiztonság az állam – s elsősorban a jogalkotó – kötelességévé teszi annak biztosítását, hogy a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok világosak, egyértelműek, működésüket tekintve kiszámíthatóak és előreláthatóak legyenek a norma címzettjei számára. Vagyis a jogbiztonság nem csak az egyes normák egyértelműségét követeli meg, de egyes jogintézmények működésének kiszámíthatóságát is.

Az indítványozók álláspontja szerint a Kúria felülvizsgálati végzése által kialakult helyzet éppen a normavilágosságnak ezen a követelményébe ütközik, mivel a Kúriai értelmezés és jogalkalmazás mellett az érintett jogszabályok tartalma olyan mértékben homályos, rendelkezései annyira ellentmondásosak, hogy a tisztázatlanság feloldására a jogszabály-értelmezés már nem elegendő.

Az indítványozók álláspontja szerint a Cstv. 49/D §-nak fenti, súlyosan kirívóan contra legem jogértelmezéssel a Kúria megsértette az indítványozók tulajdonhoz való jogát, tisztességes eljáráshoz való jogát, valamint az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerinti jogállamisági követelményből eredő normavilágosság követelményét is azzal, hogy a felszámolási eljárásban a hitelezők kielégítési sorrendjét bizonytalanná tette. Amennyiben a hatályos jogszabályok és a vonatkozó felsőbbbírósági döntések alapján nem dönthető el egyértelműen és világosan, hogy a felszámoló az adós vagyonából kiknek és milyen sorrendben nyújtson kielégítést, úgy a felszámoló a kifizetésre vonatkozó, utólag nem megfelelőnek ítélt döntései egyfelől kártérítési igényeket keletkeztethetnek a felszámoló irányába, másfelől pedig az adós oldalán egy nem megfelelőnek ítélt hitelezői kielégítés azzal a következménnyel jár, hogy adós kötelezettségei a teljesítés ellenére sem csökkennek. A felszámolási eljárás során valamennyi résztvevő – így az indítványozók, de ugyanúgy az adós hitelezői – alapvető érdekét képezi, hogy a felszámolásra, a hitelezők

kielégítésének sorrendjére vonatkozó szabályok egyértelműek és világosak legyenek, és azok alapján a felszámolás lefolytatása, az adós vagyonának a felosztása valamennyi érdekelt számára világos és előrelátható legyen.

Indítványozók előadják továbbá, hogy álláspontjuk szerint a Csődtörvény és a közraktári törvény hivatkozott rendelkezései értelmezhetők és alkalmazhatók az alaptörvénnyel összhangban, amely szerint a közraktári szerződésből eredő kártérítési igényeket a tételes jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően, a Cstv. 57. § (1) bekezdésének b) pontja szerint kell nyilvántartásba venni és kielégíteni. Indítványozók előadják, hogy ez az értelmezés a normavilágosság és jogbiztonság követelményeit mindenben kielégíti, alkotmányos aggályokat semmiben nem vet fel.

II.

Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontjára és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény 27. §-ra alapított indítványunk indokolása körében az alábbiakat adjuk elő:

II/1. Az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményei

a) A pertörténet és a tényállás rövid ismertetése, a jogorvoslati lehetőségek kimerítése

A pertörténet és a tényállás az I/1. pont a) alpontjában előadottakkal megegyezik, ezért indítványozók kérik, hogy a tisztelt Alkotmánybíróság az ott előadottakat figyelembe venni szíveskedjen.

b) A jogorvoslati lehetőségek kimerítése

A jogorvoslati lehetőségek kimerítésére vonatkozó előadás az I/1. pont b) alpontjában előadottakkal megegyezik, ezért indítványozók kérik, hogy a tisztelt Alkotmánybíróság az ott előadottakat figyelembe venni szíveskedjen.

c) Az alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje

Indítványozók előadják, hogy a Kúria Gfv.VII.30.107/2019/5. számú végzése 2020. június 11. napján, elektronikus úton került kézbesítésre jogi képviselőjük részére. Fentiek alapján az alkotmányjogi panasz előterjesztésére nyitva álló határidő 2020. augusztus 10. napján jár le, amelyre tekintettel a határidő megtartott.

d) Az indítványozó érintettségének bemutatása

A jelen alkotmányjogi panasz előzményét képező kifogásolási eljárásra az adós felszámolási eljárása során került sor, adós, illetve indítványozók az eljárásban félként részt vettek, így az Abtv. 27. § (2) bekezdésére figyelemmel érintettségük fennáll.

e) Annak bemutatása, hogy a bíróság a döntésében vagy az eljárásában a támadott jogszabályi rendelkezéseket alkalmazta, és hogy ez a bírói döntést érdemben befolyásolta vagy a felmerült kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés.

A jelen alkotmányjogi panasz előzményét képező kifogásolási eljárásban az eldöntendő jogkérdés egyes - különböző jogcímenek fennálló – hitelezői igények kielégítési sorrendje volt. Ennek során a

Cstv. 49/D §-ának, 57. § (1) bekezdésének, valamint a közraktári törvény 39. § (1) és (3) bekezdéseinek rendelkezéseit kellett együttesen alkalmazni, és az eljáró bíróságoknak a két azonos szintű jogszabály (látszólagos) kollízióját kellett feloldaniuk. Ennek megfelelően, az eljáró bíróságok a közraktári törvény jelen alkotmányjogi panasszal támadott 39. § (3) bekezdését alkalmazták.

A Kúria a Gfv.30.107/2019/5. számú végzésével a Fővárosi Ítéltábla jogerős végzését arra hivatkozással változtatta meg, hogy a közraktári törvény 39. § (3) bekezdése szerinti kártérítési igény a cstv. 49/D. §-a szerinti jelzálogjoggal biztosított hitelezői igényeket a kielégítési sorrendben megelőzi. Fentiek alapján megállapítható, hogy a közraktári törvény jelen alkotmányjogi panasszal támadott 39. § (3) bekezdésének alkalmazása a bírói döntést érdemben befolyásolta.

Indítványozók álláspontja szerint a csődtörvény és a közraktári törvény hitelezői igények kielégítésére vonatkozó szabályainak ütközése, ezen kollízió feloldása alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés, mivel az közvetlenül érinti az érdekelt hitelezőknek az Alaptörvény XIII. cikke szerinti tulajdonhoz való jogát, továbbá az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti független, pártatlan és tisztességes eljáráshoz való jogát is.

II/2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása

a) Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése

B) cikk (1) (1) Magyarország független, demokratikus jogállam.

XIII. cikk (1) Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.

b) A megsemmisíteni kért jogszabály, jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének indokolása

Indítványozók kérik, hogy a tisztelt Alkotmánybíróság a közraktári törvény 39. § (3) bekezdésének a hivatkozott jogszabályi rendelkezés, valamint a Cstv. 49/D § kollíziója miatti alaptörvény-ellenességét megvizsgálja, és közraktározásról szóló 1996. évi XLVIII. törvény 39. § (3) bekezdésének alaptörvény-ellenességét megállapítani és azt megsemmisíteni szíveskedjen.

Indítványozók ezen kérelmükhöz kapcsolódóan előadják, hogy amennyiben a csődtörvény és a közraktári törvény hivatkozott rendelkezéseinek helyes értelmezésének és alkalmazásának a Kúria felülvizsgálati végzésében foglalt jogértelmezést és jogalkalmazást kell tekinteni, úgy a két jogszabály együttes alkalmazása -a fentebb előadottak szerint - a jogbiztonság, azon belül a normavilágosság olyan súlyos sérelméhez vezet, amelyet további jogértelmezéssel sem lehet feloldani. Tekintettel arra, hogy a közraktározási törvény 39. § (3) bekezdése 1996. augusztus 10. napjától változatlan szövegezéssel van hatályban, míg a Cstv. 49/D §-a 2007. január 01. napjával került be a csődtörvénybe, a két törvényi rendelkezés kollíziója esetén a Cstv. 49/D. §-nak kell érvényesülnie a lex posterior derogat legi priori elve alapján.

Az indítványozók álláspontja szerint a közraktári törvény 39. § (3) bekezdésének, valamint a Cstv. 49/D §-nak kollíziója sérti az indítványozók tulajdonhoz való jogát, valamint az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerinti jogállamisági követelményből eredő normavilágosság követelményét is azzal, hogy a felszámolási eljárásban a hitelezők kielégítési sorrendjét bizonytalanná teszi.

Amennyiben a hatályos jogszabályok alapján nem dönthető el egyértelműen és világosan, hogy a felszámoló az adós vagyonából kiknek és milyen sorrendben nyújtson kielégítést, úgy a felszámoló a kifizetésre vonatkozó, utólag nem megfelelőnek ítélt döntései egyfelől kártérítési igényeket keletkeztethetnek a felszámoló irányába, másfelől pedig az adós oldalán egy nem megfelelőnek ítélt hitelezői kielégítés azzal a következménnyel jár, hogy adós kötelezettségei a teljesítés ellenére sem csökkennek. A felszámolási eljárás során valamennyi résztvevő – így az indítványozók, de ugyanúgy az adós hitelezői – alapvető érdekét képezi, hogy a felszámolásra, a hitelezők kielégítésének sorrendjére vonatkozó szabályok egyértelműek és világosak legyenek, és azok alapján a felszámolás lefolytatása, az adós vagyonának a felosztása valamennyi érdekelt számára világos és előrelátható legyen.

III. Egyéb nyilatkozatok és melléletek

a) Nyilatkozat arról, ha az indítványozó kezdeményezte-e a bíróságon az alkotmányjogi panasszal támadott bírósági ítélet végrehajtásának felfüggesztését.

Indítványozók nyilatkoznak, hogy az Abtv. 53. § (4) bekezdése alapján kérték az elsőfokú bíróságtól az alkotmányjogi panaszban támadott döntés végrehajtásának felfüggesztését az Alkotmánybíróság eljárásnak befejezéséig.

b) Ügyvédi meghatalmazás eredeti példánya, vagy jogtanácsosi igazolvány másolata, ha az indítványozó jogi képviselővel jár el. (Melléklet)

Indítványozók jogi képviselőjének meghatalmazását jelen alkotmányjogi panasz melléleteként csatoljuk.

c) Nyilatkozat az indítványozó személyes adatainak nyilvánosságra hozhatóságáról (Melléklet)

Indítványozók nyilatkoznak, hogy nem járulnak hozzá a személyes adataik nyilvánosságra hozásához.

d) Az érintettséget alátámasztó dokumentumok egyszerű másolata (Melléletek)

A fentebb kifejtettek alapján az indítványozók érintettsége az Abtv. 27. § (2) bek. a) pontja alapján fennáll.

Kelt: 2020. október 15.

[Redacted signature area]

Képv:

Endrédi Ügyvédi Iroda

[Redacted address area]

[Redacted signature area]

Képv.

Endrédi Ügyvédi Iroda

[Redacted address area]

